

708
Esti Hírlap

1973 APR 3 =

244
EZÜST SZÁZAS A JUTALOM**Halból hozta Óbudát****Emlékek Budapestről Budapestnek
Az első wertheim, céhoklevél**

„Kérünk mindenkit, akinek a főváros múltjáról, a múlt évtizedekről levelei, képei, dokumentumai vannak, akik megőrizték a múlt egy-egy emlékét, a lassan feledésbe merülő évek krónikáit, küldjék el tárgyukat a Budapesti Történelmi Múzeumnak”.

A felhívás a Jó estét Budapest című műsorban hangzott el.

Eötvös asztala

— Akkor, február 13-án még mi sem sejtettük, milyen sokan vannak a régiségek gyűjtői, kedvelői — mondja dr. Horváth Miklós, a múzeum főigazgatója. — A műsor óta eltelt néhány hét alatt több mint 660 új tárggyal gazdagodott gyűjteményünk.

Könyvek, képek, szobrok, levelek, Nagy-Magyarország telefonkönyve — 1903-ból.

— Az egyik legszebb tárgy — néhány napja kaptuk — Eötvös József íróasztala. A vallás- és közoktatásügyi miniszter egész életében ezt használta, végrendeletében Keleti Károlyra, a Statisztikai Hivatal alapító igazgatójára hagyta. ▲ csodálatosan szép, kisméretű, biedermeier íróasztalt a statisztikus Keleti is kedvelte, most, a múzeumba — családi öröksége volt — az unoka hozta.

Az óbudai Frank-család — halászok voltak — egyik tagja 1860-ban halpikkelyekből, kicsiny halcsontokból makettet épített: megmintázta Óbudát. Az alacsony házak, a girbegurba utcák a mai kalapgyár helyét ábrázolják. Az egész makett 60x40 centiméteres, felbecsülhetetlen értékű ritkaság.

**Fogságban
faragta**

— Beküldték Knutzen Henrik pesti gépgyáros iparegyesületi oklevelét is. 1846-ban keltezték, a gyártúnó posztónyíró gépét ismerik el benne. Az alá-

író: Kossuth Lajos és Batthyány.

Az első magyar orvosnő, dr. Hugonnay Vilma 1907-ben kiadott Orvosi tanácsok a háziasszonyoknak a családban című munkájának első kiadása is megtalálható a gyűjteményben.

Lukács Miklós 1848-as őrnagy az aradi várfogság hosszú évei alatt készített használati tárgyakat — kanalakat, pipát — fából, s ezekre hihetetlen ügyességgel mintázta a szabadságharc egy-egy jelenetét. Hogy a faragás eredeti, dokumentum bizonyítja: szabadulásakor börtönleltárt állítottak ki személyi tárgyairól.

— Egy kőfaragó mester hozta el az Újpest-megyeri temetőben nyugvó hősi halott katonák és tisztek eredeti névsorát. 1945-ben a szovjet parancsnokság készítette a jegyzéket, legélték, s a mesternek adták azzal, hogy faragjon síremléket. Ez valamilyen oknál fogva nem készült el, de a papír, rajta a hősök nevével, megmaradt, múzeumba került.

— A Kossuth-híd néhány évnyi életéről fényképes gyűjteményt kaptunk, ezt a híd akkori építésvezetője küldte. A munka 1946-ban kezdődött, a Parlamenttel szemben ívelték át a Dunát. A Kossuth-híd az ötvenes évekig állt, akkor bontották le.

Ajándék

Az első elektromos biztosítású wertheimkazetta is a felhívás eredményeként került a múzeum tulajdonába. 1896-ban gyártották, s azt, aki illetéktelenül próbálta felnyitni, erős áramütéssel térítette el szándékától. Ugyancsak ipartörténelmi emlék az a 60 éves írógép, amelyen a betűket bonyolult karos mechanizmussal lehetett leütöni. Már akkor sem vált be, használata nehézkes, lassú volt.

A múlt század céhei is jelentkeztek a beküldött papírokon, emlékeken. 1817-es oklevél a budai serfőző céhé volt, aláíról között a város későbbi tör-

ténetéből ismert jelentős személyek is megtalálhatók: Szemere Bertalan, Táncsics Mihály.

A televízió április 8-án ismét műsort ad a Budapesti Történelmi Múzeumból. Beszámolnak a gyűjtés eredményéről, megtudjuk: ki lesz az a tizennégy ajándékozó, aki emlékül, jutalmul ezüst százforintost kap.

Szücs Gábor